PRZEGLĄD CERAMICZNY

WYCHODZI 10. i 25. KAŻDEGO MIESIĄCA.

Redaktor: Inżynier ***Karol Rolle.***

PRZEDPŁATA ROCZNA:
10 kor., 5 rsr., 10 mk., 12 fr.
Prenumeraty mniejszej jak roczna nie przyjmuje się.
ZESZYT POJEDYNCZY 50 H.

ADRES ADMINISTRACYI I REDAKCYI:
PODGÓRZE, św. FLORYANA 5.

CENA OGŁOSZEŃ WYNOSI: Za cm² 6 hal. Cała strona 20 k., ½ str. 12 k., ¼ str. 7 k., ⅛ str. 4 k., przy 6-krotnem powtórzeniu 10%, 12-krotn. 10%, 18-krotn. 20%, 24-krotnem 25% opustu.

Prenumeratę na Królestwo i Cesarstwo przyjmuje: E. Wende i Sp. Warszawa Krak. Przedm. 9, i Administracya Gazety handlowo-rzemieślniczej w Warszawie Aleja Szucha Nr. 19.

F. LORD
Biuro techniczne
Kraków, ul. Floryańska L. 55.

SKŁAD

maszyn i wszelkich przyborów dla wszystkich zakładów przemysłowych i gospodarczych, jako to: cegielń, tartaków, młynów, gorzelń i browarów.

Jeneralne zastępstwo firmy „KÖRTING“ w Wiedniu na motory na gaz ssany.

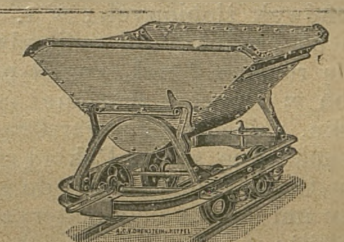
Motory parowe i benzynowe. — Smary, oliwy oryginalne rosyjskie, pasy do maszyn, płyty i sznury gumowe, szlauchy gumowe i parciane, rury i wentyle parowe i wodne gaza jedwabna oryginalna szwajcarska, kamienie i walce młyńskie, piły i cyrkularki angielskie, toczki szmirglowe, **papier szybrowy, drut do ceglarek** i wiele innych artykułów.

Instalacya światła elektrycznego i przeniesienia siły
Skład wszelkich artykułów elektrotechnicznych
Elektromotory, wentylatory, świeczniki i lampy stołowe.

Lampy łukowe.

Lampki żarowe; Lampki Nernsta, Tantala i Wolframa.

Ceny fabryczne. — Kosztorysy bezpłatnie.

Orenstein i Koppel
Lwów, Pasaż Mikolascha.

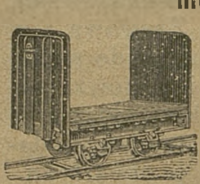
Fabryki
Kolei wązkotorowych i lokomotyw

Praga — Wiedeń — Budapeszt

urządzają i dostarczają:

kolejki przenośne i stałe.

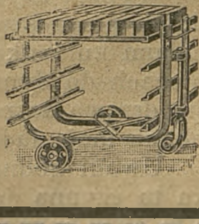
Wagoniki do transportu gliny, cegieł i dachówek mokrych i suchych.

Wynajmują:

Kompletne kolejki na pewien okres czasu.

Katalogi, kosztorysy etc. bezpłatnie.

Używane materyały zawsze na składzie.

Spłata amortyzacyjna.

Treść Nr-u 18: Austryaccy ceramicy w Austryi. — Ceramika w Warszawie. — Sprawozdanie roczne wydziału ceramicznego w Politechnice Fryderyka w Coelten (Anhalt). — Rozmaitości. Z ruchu budowl. — Kronika.

Austryaccy ceramicy w Galicyi.

(Ciąg dalszy, patrz n-r 17-ty.)

—

Po zbiorowym obiedzie w Grand hotelu pojechano do Podłęża (tak się należy domyślać z nazwy srodze przekręconej Podtsze) dla zwiedzenia fabryki St. Homolacsa, S. Żeleńskiego i W. Wimmera i Sp. w Niepołomicach. Ze stacyi udano się na miejsce. Po spożyciu posiłku, zwiedzono fabrykę pod kierownictwem dyrektora i wspólnika fabryki, p. Wimmera.

Założona w r. 1889 na produkcyę roczną 3 mil. dachówek żłobionych; w r. 1903 powiększona na produkcyę 5 milionów. Nadto wyrabia się rocznie 2 mil. cegieł piaskowo-wapiennych w fabryce, założonej celem zużycia piasku, zalegającego warstwą dwumetrową na pokładzie gliny. Pokład gliny wynosi 15 m. Glina kolejką idzie do gnojowni, tam warstwami męsza się z materyałem chudym, przewilża i po kilku dniach idzie do dalszego przerobu. Dla zwykłych cegieł murowych dzieje się to na dwóch parach walców stożkowych, dla lepszych wyrobów na ugniataczach zwilżanych. Dalsze formowanie odbywa się na wyrabiaczach, prasach pasmowych i rewolwerowych. Wyrabiają tu: dachówki żłobione tłoczone systemu Kaizera, ciągnione systemu Stadlera, licówki, dreny, murówki. Suszenie cegieł odbywa się w sztucznych suszarniach własnej konstrukcyi, trzypiętrowych nad piecem, ogrzewanych ciepłem zużytem z pomocą ogrzewania parowego a przy przelewaniu powietrza ekshaustorami, nadto w suszarni parterowej Zastrowa i w suszarni nad tąż leżącej, podobnej do wyżej wymienionej. Dreny, licówki i murówki suszy się w suszarni Bührerowskiej. Suszarnie obejmują 400.000 ramek. Do pomocy dodaną jest nadto znaczna ilość szop otwartyah.

Wypala się towar doskonale suchy w jednym piecu kręgowym o 16 komorach z kanałami kurzankowymi pod posadzką, i w 12 piecach do dymienia. Do dymienia używa się drzewa sosnowego i mazi. Dachówki dymione mają ładny srebrzysty połysk.

Uwagi godną jest okoliczność, że fabryka ta czynną jest od r. 1889 bezustannie i to zimą mimo większych mrozów.

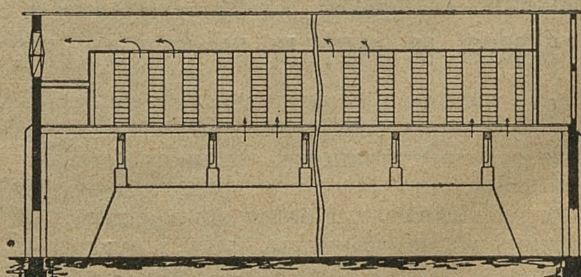
Zakład kamienia sztucznego pracuje sposobem „Silo". Dodatek wapna wynosi 6—8%; stwardnienie następuje w 8—10 ciu godzinach. Cegły prasuje się na prasie Dorstenowskiej. Chwilowo oddział ten nie jest w ruchu, a powodem jest, że kolej liczy za transport tej cegły do stacyi w Krakowie ten sam fracht, co i od wapna palonego. Naturalnie ta okoliczność powoduje, że fabrykacya już się nie opłaca. Gdy obecna kontrowersya korzystnie dla fabryki przez wyższe władze kolejowe rozstrzygniętą zostanie, fabrykacya rozpocznie się na nowo.

Dzień, już nieco przyjemniejszy, z powodu mniejszego upału, zakończono powrotem do Krakowa i odwiedzeniem lokali rozrywkowych.

We czwartek 4 lipca udano się koleją do stacyi Podgórze-Płaszów, gdzie zwiedzono fabrykę dachówek i cegieł, zostającą pod dyrekcyą p. Ignacego Ehrenpreisa, a należącą do Towarzystwa p. f.: „Płaszowska fabryka dachówek i cegieł".

Do Towarzystwa należą dwa zupełnie odrębne zakłady.

Zakład starszy z przynależącymi 65 ciu morgami pola glinowego założono w r. 1898 według planów inż. Hotopa z Berlina. Są tam dwa piece kręgowe do wypalania dachówek, systemu Meinsohna z leżącymi ponad nimi suszarniami sztucznymi systemu Hotopa. Każda z tych suszarni, przedstawiona na rysunku 15-tym, składa się z 48-miu oddziałów i na raz może pomieścić 50.000 sztuk dachówek.

rys. 15-ty.

Do suszenia służy wyłącznie ciepło zużyte, z odpalonych komór, które wedle potrzeby dopuszcza się do odpowiednich oddziałów suszarni, przez odsuwanie i zasuwanie klap w podłodze się znajdujących. Ruch powietrza przeprowadza się zapomocą wentylatorów. Powała nad suszarnią jest szczelną, a odprowadzanie powietrza z odpowiednich oddziałów suszarni odbywa się również

jak doprowadzanie, przez przesuwanie klap. Zastosowanie wentylatora umożliwia skierowanie ciepła z pieców w to miejsce suszarni, gdzie ono nie szkodzi towarowi suszonemu. Podczas gdy zatem przy suszarniach zwykłych, nad piecem leżących, ciepło zużyte ma kierunek pionowy, dążąc do opuszczenia suszarni po najkrótszej drodze, to w suszarniach Hotopowskich działających na podobieństwo pieców kręgowych, gazy ciepłe są przeciągane przez stojaki suszarni w kierunku więcej poziomym, i przez to samo lepiej są zużyte. Również psucie się surówki, jakie zdarza się często w suszarniach nadpiecowych, skutkiem zbyt szybkiego dopuszczania gorącego powietrza do tejże a to z powodu niemożności regulowania przepływu powietrza, w tym wypadku zchodzi do minimum.

Doprowadzanie surówki świeżo wyformowanej do suszarni odbywa się na przenośnikach i wyciągach. Prócz suszarni nad piecem jest w użyciu jeszcze suszarnia Kellerowska i cały szereg szop na polu. Do suszenia cegieł w suszarni Kellerowskiej zużywa się parę zużytą przez maszynę parową. — Zatem tak ciepło zużyte jak i parę zużytą wykorzystuje się tu w sposób należyty.

Palenie wyrobu odbywa się w dwóch piecach kręgowych systemu Meinsohn-Hotopa, i w siedmiu do dymienia. Piec Meinsohna-Hotopa jest specyalnie skonstruowany do wypalania dachówek, a umożliwia on użycie jaknajmniejszej ilości cegieł jako koniecznego dodatku przy załadowywaniu pieca. Opalanie tego pieca odbywa się tak, jak przy zwykłym piecu, przez otwory czeluściowe w sklepieniu; stawiane zazwyczaj z cegieł wewnątrz pieca ściany czy kozły ogniowe tu odpadają, gdyż węgiel spala się tu na rusztach, w posadzce pieca umieszczonych. Dopuszczanie powietrza pod ruszta odbywa się przez kanały, leżące w murze pieca, a wychodzące na posadzkę napiecową, gdzie są przekryte żelaznemi przekrywami, jak otwory czeluściowe. — Po odpaleniu odpowiednich oddziałów kanału piecowego, zamyka się je żelaznymi zasuwami skutkiem czego stygnięcie odbywa się zwolna.

Rezultaty osiągnięte tym piecem były tak tu jak i gdzieindziej bardzo dobre. Jednakowoż należy zaznaczyć, że ruch tego pieca prowadzi się w każdej fabryce inaczej.

Najczęściej odrzuca się zamykanie odpalonych oddziałów kanału zapomocą zasów, natomiast zaś pozostawia się cały szereg komór za ogniem. W tej fabryce nadto zmieniono ruszty żelazne na ceglane, co miało się okazać praktyczniejszem.

Dymienie prowadzi się tu wyłącznie drzewem, a dachówki odznaczają się ślicznym srebrzystym połyskiem.

Urządzenie maszynowe składa się z czterech pras rewolwerowych, dwóch pras ceglarskich z leżącymi nad nimi podwójnymi walcami, dwóch pras do wyrobu placków glinianych, dwóch pras dla dachówki ciągnionej, prasy do dren i kształtówek, dwóch walcówek, czterech wyciągów, przenośnika, dwóch młynów kulowych, trzech wentylatorów, dynamomaszyny, elektromotoru, wiertarki i piły do cięcia drzewa. Popęd tych maszyn uskuteczniają dwie silnice parowe po 85 koni siły. (Dok. nast.)

Ceramika w Warszawie.

W muzeum rzemiosł i sztuki w Warszawie urządzoną jest od połowy września wystawa prac uczniów. Między różnymi okazami z zakresu sztuki stosowanej, zwracającymi uwagę widza artystyczną kompozycyą i starannem wykonaniem, znajdują się rownież okazy z zakresu garncarstwa ozdobnego. Okazy te znalazły uznanie u znawców tak doborem jakości, jak również ozdobną pięknie pomyślaną a również pięknie przeprowadzoną dekoracyą plastyczną. Podobno w projekcie Muzeum jest uzupełnienie tego działu nauki przez zaprowadzenie nauki o polewach. Bez tego garncarstwo jest tylko działem modelowania.

Towarzystwo opieki nad zabytkami przeszłości w Warszawie postanowiło urządzić cały szereg wystaw dzieł i przedmiotów z zakresu sztuki i przemysłu artystycznego. Rozpocznie ten cykl wystaw wystawa dawnej ceramiki polskiej.

Kierownictwo wystawy objęli pierwszorzędni znawcy a patronat nad nią zbieracze, jakich Królestwo posiada wielu. Podanie o pozwolenie urządzenia wystawy złożono już do władz. Wystawa odbędzie się w listopadzie.

Spodziewać się należy, że wystawa zgromadzi z ceramiki polskiej wszystko to, co jeszcze w zbiorach polskich się ostało A sądząc z wystawy starożytności w Lublinie, urządzonej w r. 1901,; z wystawy ceramicznej, urządzonej w parę lat potem w Krakowie, jeszcze dość mamy tych Korców, Belwederów, Horodnic i innych okazów pracy ceramicznej ubiegłych pokoleń. Byle to zebrać wszystko w jednem

miejscu i w jednym czasie, a będzie wiele interesu taka wystawa budzić dla zwiedzającego i będzie materyałem do poważnych studyów. *R.*

Sprawozdanie roczne Wydziału ceramicznego
(technika gliny, cementu i szkła)
w Politechnice Fryderyka w Coethen (Anhalt).
(Z niemieckiego).

Od 1 kwietnia 1906 roku do 1 kwietnia 1907 r. wyżej wymieniony wydział liczył 50 słuchaczów, z których pięciu po siedmio-semestralnych studyach złożyło egzamina dyplomowe. Laboratoryjne i rysunkowe prace dyplomowe były następujące: 1) zamiana wapniaka i gliny na portlandcement, skonstruowanie piętrowego pieca „Dietscha" z produkcyą roczną 4 miljonów klg. portlandcementu; 2) plan fabryki dachówek, produkującej 6 miljonów cegieł; badania surowych glin; 3) wyrób szkliw krystalicznych, analizy szkliw szklanych i obliczenia w nich zawartości surowych materyałów, konstrukcya pieca do wyrobu szkliw, konstrukcya pieca do topienia szkła i pieca do wypalania szkła; 4) działanie topników na fizykalne i pyroskopijne własności kaolinu, konstrukcya pieca komorowego z pół-gazowem paleniskiem, do tego badania sklepienia i komina; 5) badania zależności trudnotopliwości glin od ich plastyczności przy szczególnem uwzględnianiu zawartości w nich tlenku i wodzianu glinu, plan gazowego, komorowego pieca z jednostronnym zwrotnym płomieniem ze statycznie obliczonem sklepieniem i badania komina. Pięciu studentów, nie składając egzaminu dyplomowego, dostało posady, z których jeden po ukończeniu wyższej szkoły technicznej w Niemczech studyował tutaj ceramikę jako wolny słuchacz; dwaj zaś inni byli przedtem wolnymi słuchaczami ceramicznego instytutu w Sternbergu i Bechynie. Obecnie studyuje na wydziale ceramicznym w tutejszej politechnice czterdziestu studentów.

Dnia 31 sierpnia 1906 r. został zatwierdzony przez rząd Anhaltu nowy program egzaminów, a także program nauk; a mianowicie:

Do egzaminu półdyplomowego (Vorprüfung) wymagane są cztero-semestralne studja; do egzaminu zaś ostatecznego (Hauptprüfung) wykazanie się, że w politechnice tutejszej lub innej szkole wyższej technicznej, albo też uniwersytecie zdanego egzaminu pół-dyplomowego i najmniej siedmiosemestralne studya; przytem przesłuchane semestra w wyższych szkołach technicznych lub uniwersytetach są zaliczane całkowicie, w średnich zaś szkołach technicznych tylko w połowie, z tem zastrzeżeniem, że dla dopuszczenia do egzaminu dyplomowego trzeba studjować co najmniej dwa semestra w tutejszej politechnice i wykazać odbycie jednorocznej praktyki.

Dla dopuszczenia do egzaminu półdyplomowego jest wymagane przesłuchanie następujących obowiązkowych przedmiotów:

1) Budownictwo, 2) Chemia nieorganiczna, 3) Zarys elektrotechniki, 4) Prowadzenie fabryk, 5) Geologia, 6) Geometrya wykreślna, 7) Historya sztuki, 8) Zarys elementów maszynowych, 9) Znajomość maszyn, 10) Matematyka, 11) Mineralogia, 12) Fizyka i mechanika, 13) Prawo fabryczne, 14) Zarys technologii mechanicznej, 15) Socyologia. Wreszcie przedstawienie praktycznych robót, a temsamem udowodnienie uczęszczania na następujące praktyczne zajęcia:

1) Budownictwo (2 semestra), 2) Analiza chemiczna (1 sem), 3) rysunki ręczne (1 sem), 4) Geometrya wykreślna (1 sem.), 5) Laboratoryum elektrotechniczne (1 sem.), 6) Analiza ceramiczna (2 sem.), 7) Laboratoryum maszynowe (1 sem.), 8) Rysunki maszyn (2 sem.) włącznie z projektem jednej maszyny ceramicznej, 9) Praktyka mineralogiczno-geologiczna (1 sem.), 10) Praktyka ceramiczna (1 sem.), 11) Laboratoryum fizykalne (2 sem.),

Egzamina ustne półdyplomowe składają się z następujących przedmiotów:

1) Budownictwo, 2) Chemia, 3) Znajomość maszyn, 4) Mineralogia i geologia, 5) Fizyka i mechanika, i 6) Dwa inne przedmioty do wyboru.

Aby być dopuszczonym do egzaminu ostatecznego trzeba przesłuchać następujące przedmioty:

1) Elektrochemia, 2) Budowa i czynność fabryk, 3) Paleniska, 4) Technika gazów, 5) Wyrób szkła, 6) Kupiectwo, 7) Budowa nadziemna, 8) Budownictwo, 9) Kalkulacye, 10) Ceramika (materyały surowe), 11) Ceramika specyalna, 12) Wapno i beton, 13) Opatentowywanie, 14) Fabrykacya portland cementu, 15) Zarys technologii chemicznej, 16) Fabrykacya cegieł; a także trzeba przedstawić wykonane prace i udowodnić uczęszczanie na następujące praktyczne zajęcia: 1) Laboratoryum z techniki gazowej (1 semes.),

2) Laboratoryum ceramiczne (3 sem.), 3) Praktyka ceramiczna (3 sem.), 4) Opracowywanie planów fabryk ceramicznych (3 sem.), 5) Budowa fabryk (1 sem.). — Zadanie pracy inżynierskiej (dyplomowej) składa się z narysowania i obliczenia planu fabryki z dziedziny ceramiki i dużej experymentalnej i analitycznej laboratoryjnej pracy. Ustne egzamina na dyplom inżynierski (Hauptprüfung) obejmują następujące przedmioty: 1) Ceramika (surowe materyały), 2) Ceramika specyalna, 3) Zarys technologii chemicznej, 4) Fabrykacya cegieł, 5) Budowa fabryk i ich czynności, 6) Dwa inne przedmioty do wyboru. Wyżej wymienione przepisy egzaminacyjne służą do otrzymania dyplomu inżynierskiego z ogólnej ceramiki; też same z małemi zmianami służą dla otrzymania dyplomu specyalisty techniki cementu lub szkła. Dla otrzymania dyplomu inżyniera „techniki cementu“ oprócz egzaminów z wyżej wymienionych przedmiotów trzeba zdawać z „fabrykacyi cementu“, a praca dyplomowa wymagana jest z dziedziny techniki cementu. Dla inżyniera „techniki szkła“ zamiast praktyki z wykreślania planów fabryk ceramicznych w przeciągu jednego semestru wymaganem jest do egzaminu dyplomowego praktyka projektowania hutniczych fabryk, gdzie studyującym zwraca się szczególną uwagę na obliczania i konstrukcyę palenisk regeneratorowych; wzamian zaś „fabrykacyi cegieł“ głównym egzaminacyjnym przedmiotem jest „fabrykacya szkła“, a praca dyplomowana jest wymagana z działu fabrykacyi lub przeróbki szkła. Obok słuchania obowiązkowych przedmiotów i praktycznych zajęć jest dana studyującym sposobność do ogólno-technicznego wykształcenia przez cały szereg praktycznych zajęć i wykładów.

Z powodu żywego zainteresowania się i uczęszczania studyujących na wyżej wymieniony wydział, koniecznem było w zeszłym roku akademickim, rozszerzenie i znaczne wzbogacenie zbiorów i laboratoryów.

Wiele firm, darowało kolekcye surowych i przygotowanych materyałów.

W celu fachowego wykształcenia studentów są wykonywane prace: 1) w „laboratoryum ceramicznem“ — jakościowe i ilościowe badania surowych materyałów i wyrobów ceramicznych, a 2) w „ceramicznej praktyce“ — zastosowanie materyałów w praktyce; prace te rozdaje dziekan (Vorstand) przy pomocy dwóch asystentów podług systematycznie opracowanego planu, przy tem okazało się bardzo celowem wręczanie studentom szematów, na których notują oni wszystkie swe spostrzeżenia i rezultaty. Ceramiczna praktyka dzieli się na: 1) mechaniczną, 2) wypalanie w piecach i 3) fizykochemiczną; wszystkie te praktyczne zajęcia są szczegółowo opisane w programie, który na każde żądanie jest przez sekretaryat wysyłany. Szczególna uwaga zwrócona jast na wycieczki. Oprócz 3 cegielni i 5 garncarni w Coethen były zwiedzane następujące fabryki: Cegielnia Zastrowa w Małym Wittembergu, fabryka ogniotrwałych materyałów tamże, fabryka naczyń kamiennych i glinianych E. Hülsmanna w Oltenbach, fabryka naczyń kamiennych i cegielnia Polko i Grube w Bitterfeld, cegielnia Meisels'a w Muldestein, cegielnia (przerabiająca glinę na sucho) Petzold'a w Gröna, fabryka portlandcementu w Bernburgu, fabryka wapniaka koło Bernberga, huta szklanna koło Oranienbaum, cegielnie Mücheln i Tenchorn, gdzie dana była studentom sposobność obejrzenia budującego się dopiero pieca pierścieniowego, projektowanego przez inż. Bughardta, wykładającego w tutejszej politechnice: „opracowywanie planów fabryk ceramicznych“. Nie mniej interesującem było zwiedzanie cegielni Thiemickego z zygzakowatym piecem Bührera i ręcznej cegielni Kernsa w Dessau, jako też garncarni artystycznych wyrobów Geberts'a tamże. W połączeniu z geologicznie bardzo interesującą wycieczką do saksońskiej i czeskiej Szwajcaryi było zwiedzanie królewskiej manufaktury porcelanowej i fabryki porcelany i kafli — Teicherta w Meissen, gdzie też zwiedzono warsztaty Bidtela.

Naturalnie wystawa przemysłowa w Dreznie podczas naukowej wycieczki w góry Saksonii nie została pominiętą.

Zwiedzenie dalej położonych fabryk jest udostąpnione przez zniżkę cen biletów kolejowych o 50%.

Rozmaitości.

Jak przechowywać wapno palone. Aby przechować wapno palone w kawałkach, aby nie gasiło się, postępować należy w sposób następujący: na podłodze zupełnie suchej i nie ulegającej zawilgnięciu n. p. w szopie rozpościera się warstwę wapna 15—20 *cm* grubą; wapno po skropieniu rozpada się na proch. Na tej warstwie układa się wapno

w kawałkach i ubija się silnie bijakami drewnianemi o ile możności w jednolitą masę. Warstwę wierzchnią czyni się nieco pochyłą, na nią daje się znowu warstwę wapna zwilżonego nieco, przez co utworzony miał wypełnia szczeliny wapna kawałkowatego, chroniąc go zupełnie od wpływu wilgoci. Doświadczenia okazały, że w ten sposób można przechowywać wapno nawet przez zimę, bez żadnej dla niego szkody. *tz.*

Worki z papieru na cement. Pierwsza Ameryka zaczęła wyrabiać worki do opakowania cementu służące z masy papierowej. Worki te mają wielkie zalety: są lekkie, mocne i szczelne. W ostatnich czasach worki takie zaczęły wyrabiać fabryki niemieckie. Worki jutowe, dotychczas używane idą coraz wyżej w cenie, a przedstawiają wiele niedogodności. Główną jest uciążliwość czysto administracyjnej natury, jaką przedstawia konieczność zarachowywania wysyłanych i odbieranych, dopilnowania na budowie, by murarz worek zwrócił i t. p. Przy papierowym to odpada, ma on kosztować 5 fen., ale zdolny jest tylko do jednorazowego użycia.

Wiadomość o papierowych workach przyjął przemysł cementowy skwapliwie; mnożą się zapytania o ten artykuł, niestety jednak przemysł ten jeszcze nie wyszedł z okresu prób i pierwszych kroków. W każdym razie zasługuje on na żywe zainteresowanie. *tz.*

Z ruchu budowlanego.

Gmach studyum rolniczego w Krakowie kosztem około 700.000 ma stanąć w najbliższych latach. Minister skarbu zgodził się już na budowę tego gmachua rozpocząć się to może jeszcze w roku bieżącym.

W Podkamieniu ogłoszono rozprawę ofertową na budowę gmachu sądowego, urzędu podatkowego i t. p. (w jednym budynku) za z kwotę 142500 k.

W Przemyślu sąd nie będzie budowanym. Kompetentne władze oświadczyły się kategorycznie tylko za rekonstrukcyą istniejącego budynku.

KRONIKA.

Domy urzędnicze we Lwowie zamierza budować na gruntach, położonych przy ul. Kadeckiej pewne konsorcyum urzędnicze. Zgłosiło się już przeszło dwie setki chętnych, ale tylko ośmiu złożyło żądaną kwotę. Dla tego cały projekt odłożono do wiosny roku 1908.

Ze Lwowa dochodzą do nas pogłoski bardzo niepokojące. Pesymiści przepowiadają przesilenie w przemyśle budowlanym; wywołać je ma silny ruch budowlany roku zeszłego i podrożenie pieniędzy, jakie w chwili obecnej na rynku pieniężnym w świecie zapanowało.

Bodajby się te przewidywania nie sprawdziły.

Jeden z dzienników pisze: „Wobec niepomyślnych konjunktur i braku gotówki na targu pieniężnym, a w ślad za tem odmawiania pożyczek budowlanych przez banki, wielu przedsiębiorców budowlanych we Lwowie stanęło wobec ewentualności braku środków na wykończenie rozmaitych budowli. Kilka firm postanowiło likwidować, nie mogąc zadość uczynić zobowiązaniom. Także ustawiczne bojkoty w pracowniach, panujące w przemyśle budowlanym, skłaniają podobno parę poważnych firm do wycofania się z interesów i zamknięcia fabryk i warsztatów.

Dzienniki lwowskie przyczynę przesiedlenia upatrują w pewnej części w bezmyślnej agitacyi menerów socyalistycznych".

Wystawa w Jaworowie (1 — 15 września) niewiele tylko zdołała zebrać okazów z zakresu ceramiki, i tak: garncarz Mielniczek z Jaworowa wystawił wyroby garncarskie, Franciszek hr. Czosnowski z Ożomli rury drenowe, Janusz hr. Tyszkiewicz z Lelechowa dachówki cementowe, Rada powiatowa w Jaworowie, jaworowska fabryka wyrobów cementowych i Goldberg z Jaworowa wyroby cementowe i betonowe.

Jest to za mało, widocznie okręg jaworowski mało jest jeszcze zaopatrzony w fabryki z tego zakresu techniki.

NIEUSTAJĄCA

Wystawa budowlana

Kraków,

Straszewskiego 28.

TECHNIK

energiczny, wykształcony, zdolny administrator i budowniczy, kierownik większej fabryki dachówek w Królestwie polskiem poszukuje posady. Wiadomość pod: C. Technik w Administracyi

PALACZA młodszego

jako pomocnika, obznajomionego dokładnie z wypałem dachówek w piecu kręgowym, **poszukuje się zaraz.** **Zgłoszenia** pisemne z odpisami świadectw należy nadsyłać do fabryki dachówek **H. Śliwińskiego i Ski w Rzeszowie.**

Dyplomow. Inżynier

z długoletniem doświadczeniem wykonuje obliczenia statyczne wszelkich **konstrukcyi żelaznobetonowych.** Łaskawe zgłoszenia: Kraków, J. R. za kwitem inseratowym.

Zarząd fabryki dachówek we Lwowie

ul. Janowska 108, poszukuje zaraz

POMOCNIKA PALACZA

do kręgowego pieca;

dobrego DOZORCY DO SUSZARNI.

3. 3.

CERAMIK

gruntownie obeznany z fabrykacyą cegły i wyrobów ogniotrwałych szamotowych i dinasowych do najwyższych temperatur przeznaczonych, fabrykacyą cegły licowej, terrakotowych ornamentów budowlanych, dachówek, kafli berlińskich i majolikowych, fabrykacyą glazur wszelkiego gatunku, budową pieców własnego systemu pierścieniowych, peryodycznych, muflowych przeznaczonych do wypalania powyższych towarów, jak również dokładnie obeznany z samem wypalaniem tychże wyrobów w piecach rusztowych, pierścieniowych i gazowych, budową parowych fabryk ceramicznych i wszelkiemi urządzeniami fabrycznemi, robotami wiertniczemi etc., mający kilkunastoletnią praktykę w pierwszorzędnych ceramicznych fabrykach zagranicznych i krajowych, z których parę sam budował i na stanowisku dyrektora fabryki takowemi zarządzał **poszukuje** w Królestwie Polskiem, Rosyi, Austryi lub innem państwie **miejsca**

DYREKTORA TECHNICZNEGO

do samodzielnego zarządu fabryki ogniotrwałych lub wyżej wymienionych wyrobów. Poszukujący włada językami: polskim, niemieckim i rosyjskim, może przedstawić kilkanaście znakomitych świadectw z pierwszorzędnych zagranicznych i krajowych fabryk i powołać się na bardzo poważne referencye.

Łaskawe oferty proszę składać pod „**Dyrektor**“ **Z. P.**“ do Redakcyi Przegl. Cer.

Glazury do cegieł w różnych kolorach, gotowe do użytku.

Engoba jasno i ciemno czerwona, nadająca **jednobarwny** kolor dachówkom.

Paryski Gips modelowy nadzwyczaj twardy.

Dostarcza od 1889 r. jako specyalność

L. Rabinowicz, Köln a. Rhein

Zamawiać w Redakcyi „Przeglądu Ceram.“:

KERL Bruno, bearb. Cramer u. Hecht: *Handbuch der gesammten Thonwaaren Industrie.* III. wyd. 1588 str. nieopr. k. 54. opr. k. 58.

LESKI: Glina i wyroby z niej. — 60 hal.

Roczniki „*Przeglądu ceramicznego*“ względnie „Przewodnika dla ceglarzy“.

I. rocznik 10 kor.; II. rocz. 4 kor.; III—VI po 6 kor

Cegielnia Parowa

spadkobierców ś. p.

Franc. Górniaka w Sibicy,

p. Cieszyn.

Poleca Szan. P. T. Publiczności wyroby własne, jako to: cegłę murową (maszynową i ręczną), cegłę brukową (dłażkówkę), cegłę kanałową, cegłę żłobową, cegłę studzienną, cegłę kominową, dachówkę żłobkowaną (falcowaną), rurki do osuszania gruntów (drenowania) i t. d.

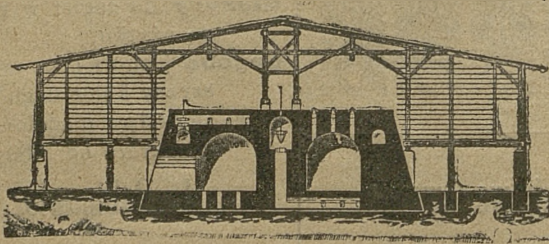
August Dannenberg

BIURO TECHNICZNE DLA BUDOWY CEGIELŃ

Tow. z ogr. por. **w Görlitz.** Telefon Nr. 13.

Zastępca na Węgry: **Kende &Krishaber, Budapeszt.**

Rok założenia 1867.

Liczne odznaczenia

SPECYALNOSC:

Projektowanie i budowa: cegielń, pieców pierścieniowych i pieców dla wapienników, według własnego i najlepszego systemu.

Kominy fabryczne i obmurowania kotłów.

Najkorzystniejsze polecenia. Prospekty darmo i opłatnie.